

YnSicht in je talent, uitzicht op je toekomst.

Piter Jelles YnSicht - Leeuwarden

Op de landelijke finaledag van Skills Talents, maart 2026 in Den Bosch, loop ik Wybren de Boer, docent D&P op Piter Jelles YnSicht (PJY) - Leeuwarden, tegen het lijf. Dat was al eerder gebeurd tijdens deze wedstrijd. Leerlingen van PJY slagen er vaker in om via de regionale voorrondes een finaleplek te veroveren. Vorig jaar werden leerlingen van PJY zelfs tot landelijk winnaar uitgeroepen. Een jaar eerder gebeurde precies hetzelfde. "We gaan dit jaar dus voor een hatrick", zei Wybren lachend toen ik hem opnieuw aantrof bij Skills. Twee leerlingen uit Leeuwarden bogen zich inmiddels heel geconcentreerd over de D&P-opdrachten van Skills Talents 2026. Ongetwijfeld waren ze op de hoogte van hun succesvolle voorgangers en zorgde dit voor extra druk op twee paar frêle schouders.

PJY is al vele jaren lid van Platform D&P. Profiel D&P is het beroepsgerichte profiel dat men aanbiedt. De school komt oorspronkelijk uit een andere hoek: eerder werden er verschillende smalle profielen aangeboden. Sinds 2016 biedt de school het brede profiel D&P aan. PJY heeft een duidelijke visie waarvan ik het kernwoord regelmatig lees als ik door de school loop: Talent. Het brede onderwijsprogramma van D&P past daar goed bij. Op PJY wordt niet alleen aan beroepsoriëntatie gewerkt, maar ook aan talentoriëntatie: wie ben je en wat zijn jouw kwaliteiten? Dit alles wordt verwoord met de zin **YnSicht in je talent, uitzicht op je toekomst**. Het geeft helder aan waar de school op inzet voor zijn leerlingen.

Boeg en middenschip

Het gebouw van PJY heeft een imposante gevel en torent hoog boven mij uit als ik ernaartoe loop. Ik herken in het gebouw de vorm van boeg en middenschip. Via een flinke trap kom ik uit bij de ingang die, door toegangsdeuren daarvan gescheiden, naar een ruim pauzeplein leidt. Elke tree is voor een groot deel rood.

geverfd; een doorlopend patroon van de laagste tot en met hoogste trede. Vmbo-leerlingen worden hier met een rode loper welkom geheten, denk ik als ik voor de centrale deur sta.

Talent

Ik word vriendelijke ontvangen door Arnold Kloetstra en Wybren de Boer. Zoals op alle middelbare scholen zijn ook hier de centrale examens in volle gang. Desalniettemin hebben beide collega's tijd ingeruimd om uit te leggen hoe zij op hun school het praktijkgerichte programma (pgp) hebben ingericht. Daar ben ik namelijk nieuwsgierig naar. In Den Bosch vertelde Wybren enthousiast over hun pgp. Ik werd uitgenodigd om dat met eigen ogen te komen zien. Talentontwikkeling als leidende visie is gebaseerd op het werk van Luc Dewulf, een Belgische pedagoog en pionier op het gebied van talentdenken. "Nadenken over talent

betekent dat je eerst goed moet begrijpen wat we precies bedoelen met dit woord", vertelt docente beeldende vorming Trudy Scholte later. "Als we praten over talent associëren we dit vaak met eigenschappen van een profvoetballer, een topsporter of anderen die iets uitzonderlijks kunnen", verduidelijkt zij. "Die neiging hebben wij grote mensen - en onze leerlingen van 12 t/m 16 jaar al helemaal. Het is dus belangrijk dat je het begrip talent verruimt naar een breder spectrum door talent te verbinden met woorden die ook voor talent staan. Luc Dewulf heeft hiervoor kaarten ontwikkeld. Deze kaarten zie je hier overal hangen." Trudy laat mij voorbeelden van Luc Dewulf zien. "Talent is dus veel meer dan dat je van nature goed kan", voegt Scholte later toe. "Wij willen onze leerlingen daarvan bewust maken en vervolgens laten ervaren waar zij goed in zijn."

Design thinking

Dat de school inzet op deze visie voor het praktijkgerichte programma van D&P, zie ik terug in de aanpak en de lessenseries van het PPD* die Arnold Kloetstra mij even later laat zien. "Ons PPD volgt het proces van design thinking", vertelt Arnold. We zitten in het Sm@rtlab van Piter Jelles en ik neem plaats op een ronde rij van zitplekken die samen een knus eiland vormen binnen het lokaal waar doen en maken overduidelijk de bedoeling is. De aaneengesloten bankjes vormen een kleine arena waar in het midden het focusboard staat met uitleg over het PPD van Piter Jelles.

Design thinking is de rode draad die ingezet wordt voor het PPD. Design thinking volgt zes stappen en elke opdracht volgt dit proces. "Door opdrachten telkens op dezelfde manier uit te werken leren we de leerlingen procesdenken aan", vertelt Arnold. "En dat proces wordt juist als lastig onderdeel ervaren. Leerlingen krijgen een opdracht en denken: dat moet je zo en zo oplossen. Die oplossing willen ze graag zo snel mogelijk presenteren. Veel leerlingen hebben een mindset van ervan af willen zijn, van: ik krijg een opdracht, ik lever iets in, ik krijg een cijfer en ben klaar. Maar ja, dat is nu juist waar het praktijkgerichte programma níet over gaat! Dat is echt iets dat wij ze moeten leren. We zetten daarom bij iedere opdracht weer in op design thinking."

Opdrachten uit Ljouwert

Inmiddels heeft Arnold de juiste contacten aangeboord en mooie opdrachtgevers met zijn school verbonden. Daar is behoorlijk wat tijd in gaan zitten. Ook over de vormgeving is nagedacht: de eigengemaakte PPD-opdrachtenboekjes zien er prachtig uit. In elke boekje zie ik de stappen van het

design thinking terug. Ik zie opdrachten over waterkwaliteit en afvalproblematiek en er zijn opdrachten geschreven door bedrijven die horen bij de maakindustrie van Leeuwarden.

Je wilt als docent een stap terug doen; de groepjes moeten met elkaar een probleem oplossen. Tegelijkertijd wil je overzicht houden op de inspanning die elke leerling levert. Het cijfer dat een groepje krijgt moet zo eerlijk mogelijk zijn: iemand die niets doet mag niet zomaar profiteren van de leerlingen die hard werken. Dat blijft lastig. We hebben geprobeerd om leerlingen bij twijfel dit onderling te laten oplossen, maar dat geeft veel sociale druk. Om dit soort lastige kwesties te ondervangen kiezen we ervoor dat leerlingen een aantal gezamenlijke opdrachten ook op individuele basis maken en inleveren."

Beide docenten zijn blij met het PPD. "In de bb-, kb- en gl-leerwegen zijn wij gewend met grotere opdrachten te werken. Dat zie je ook tijdens de Skills Talents, waar wij al langere tijd aan meedoen. Contextrijke en integrale opdrachten zijn kenmerkend voor ons D&P-onderwijs. Onze gl-leerlingen volgen nu uitsluitend het PPD en de grote opdrachten ontwikkelen we met externe opdrachtgevers. Het was een flinke klus om goede opdrachten te maken, maar we zijn tevreden met het resultaat", besluit Arnold zijn verhaal.

* PPD is het Praktijkgerichte programma D&P

Wil je meer weten over het PPD van Piter Jelles YnSicht? 4 november tijdens de Landelijke Netwerkdag D&P vertelt Wybren er meer over.